

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbătă.

ABONAMENTUL

pentru Sibiu pe an 7 le., 6 luni 3 d., 50 le., 2 luni 1 d., 75 le.
pentru monarhie pe an 7 d., 6 luni 4 d., 2 luni 2 d.
pentru străinătate pe an 12 d., 6 luni 6 d., 2 luni 3 d.

PENTRU ABONAMENTE SI INSERTIINAMI A SE ADRESA LA:

Administratiunea Uspogrefi arhiepiscopală Sibiu, strada Măcelarilor 41.

Correspondențele sunt a se adresa la:

Redacția "Telegrafului Român", strada Măcelarilor Nr. 27.

Episoadele neaduse se refuză. — Articolele neaprobate nu se acceptă.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 or. — de două ori 12 or. — de trei ori 18 or. vîndînd în literă garmon — cu timbr de 50 le. pentru 6-e care publicare.

Revista politică.

Sibiu, în 7 August.

Să ne spună acumine cine-va, că am exagerat, când în revista noastră din urmă am pus în perspectivă „reboiu dacă român“ în organelle jidano-maghiare! Abia se espelase numărul ultim al „Telegrafului român“, și eack nu veni „Pester Lloyd“ cu nouă „declarații de rezboiu“, facute României și lui tot ce e român. Să îndemnătăvălui nemțesc al presei „patriotice“ urmează obiceiul său vecchiu, când are cugetele role de agresivitate: în foia de seară cătun de „entrețel“ de la o mână „competență“ despre o luptă teribilă și de sigur adverătă, ce s-a comis în contra patriei maghiare — și apoi în foia de dimineață o filipică, ba nu un bramarbas vitezje, admîntindu-se altcineva putință, că „fapta teribilă“ din foia de seară să nu fie realizată. Numai spre a exemplifică procederea aceasta mediebach și ridicule panem aici respectivul „comunicat din parte competență“, precum îl găsim în foia de seară a iui „Pester Lloyd“, do 16 August:

De către a urmat raportul oficial, că pe teritoriu constituțional „Hărmanzék“ s-a în-tempălat și încalcăra graniziile, guvernul ungheresc a recorât pe cale telegrafică astăt pe ministerial comun de exterior, că și pe legătura austro-unghrească din București, a provoacă pe guvernul regal român, să împedescă încalcarea de granizi. În urma acestei provocări legăturiene din București a avizat prin telegraf, că ministerul de reboiu a dispus fără întârziere. Cu toate acestea guvernul ungureș vrea, ca să se constate de o comisie mixtă faptul acestei încalcări și să se restituie statut quo pe temeiul convențiunii comune existente. Conform rezultatului cercetării se vor face sărăndări dispozițiile necesare pentru observarea interesei jărei.

Între fanfaronadele foiaiei de dimineață, pe care ni se scrăbăm la le mal reproduce, adăun apoi, că „vagabundii valașici se vor fi retrăi în privirea acesta.

cum deja...“ Mai mult, în numărul | de ieri al „Lloyd-ului“ găsim earu na- | entrețel după „Pest“ Napolii de „en- | prinsul acela“ că între ministerul | de interne și între guvernul român | s-a efectuat în afaceres aceasta o con- | ventie. Au să trimîne adică amendamente | statele către trei reprezentanți și ace- | stă comisiu va cerceta la fata locului, | în ce a consistat încalcarea de granizi | de graniță și dacă în de obște s'a | în-tempălat sau ca aceea...“

Va să dică tot aceeași tactică: Deși „scirea lui Ellenzék“ cu emisiuni | poate fi însecată“, totuși România și | vineață — deși e întrebător, „dacă | în deobicei încalcarea respectivă de | graniță s'a întăripă“ totuși Româ- | nia și vineață. „Să se restingească! | Să se restingească!“ Noi însă în ră- | sunător nostru întrebător, „a agitatorii | și „conspiratorii“ jidano-maghiari: „Au | doară luda celălău de legă de mai | vrea să înțeleagă?“

Dar cum să înțeleagă când chiar un ministru al Ungariei, și încă ministrul | unui stat poliglot și deținut | un statuțitate politică, cu care | trebuie să facă lucru scurt! | Înălță de Trefort, nu e șovinist; | dñi-n-o spune însuși și nouă nu re- | mănește altă decât e îlo și cred, dacă | să fie o săbienică a noii o spine, | să se înțeleagă dñi-ministrul într-o re- | cunoaștere existenței de vre-o că- | vea milioane de nemaghiari în Ungaria | și doar dictată de către realitatea | impregnată.

Cesinău orientala se va desvolta astfel, încât de Trefort și toti ei cei de | o părere cu d-sa se vor simți la | timpul seu mai mult ca desfășurători. | Se îngrijeșă puterile mari de acesta.

In Rusia se sint deja unele

misiuri în privirea acesta.

. „Nowoje Wremea“ (vremea nouă) aduce scirea, că în diu, când se va | săfinti nouă biserică a Mantuitorului | din Moscova, se va înfi acolo un con- | ciliu ortodox. La acest conciliu | se vor invita și preoții catolici | din toate țările locuite de Slavi. | Membrii conciliului vor fi pre- | lângă clericii rușesci și bulgari, | și patriarcii din Ierusalim și Antiochia. Scopul conciliului: | regulara raporturilor personalele cler- | icali, înblândirea legilor matrimoniale | ortodoxe pentru preoți, cassarea celi- | batului la clerul catolic, urmă că acesta | va adera la conciliu. Acest conciliu | urmărește cum se vede scopul, de a | întinde săptămîna spirituală a țărului | papă și asupra Slavorum nerușesci.

Diareale rusești și ulele beriliene | din cele bine informate asupra | așaferilor rusești, se ocupă din nou | cu cestioanele strămutării regedintei | împărătei din calea Petersburg la Moscova.

Acacea asta s-a născut mai an- | tâi, cum scrie „Kreuzzeitung“, în cas- | tul lui Alecușandru III, care a supus | consilierilor săi spre deschidere. Taru | nu s'ar mai simți singur în Petersburg. | Popația în mare parte străină, | i s'ar pără prea rece. Orasul lui | Petru cel Mare nu s'a bucură de atâtă | simpatie la masurile poporului rusesc, | cum se bucură bărbația Moscova în fa- | niciile ei tradiții. În sfîrșit actuala | capitală ar fi trebuit abătută de imperi- | ul. Acestea sunt considerațiunile, cari | au motivație proiectul lui Alecușandru III.

Călătoria întreprinsă de taru îl | Moscova, n'a avut atât scop, decât a se | îndepărta din calea unghiștilor acușate ca | epifale de odinoare, și de iubirea po- | polului, în simbol căruia și mai zare | rădecină tarisian.

Impresiunile culese în acest drum, | ar fi favorabile. Ridicarea Petersburg- | ascului din onoarea de capitală numai | este dar decât o cestioare de timp. | Preșa germană cred că această | strămutare va exercita o mare înflua- | reă atât asupra politicii interne, cat | și esterne a imperiului rusesc.

România adevărată încă nu doarme. | Dar astă direcția activității sale. O | telegramă din London dî 17 August | ne comunică următoarele: Ambasadorul | Română a subterbat guvernului | englez petițione Românilor din Epir | și Tessalia cu observarea, că România | ca protecție naturală a Caucajilor | recomandă petiționea acestora la | aprejurile cabinetului englez.

Corepondențul din București al | diariului rusesc „Forjador“ descrie | interocupații, ce a avut-o cu bulgari | englez Karavelov, care este interesantă | din punctul de vedere, că cu pune în | evidență intențiunile prealabile ale | opoziției bulgare.

„Datoria noastră, a reprezentan- | torul poporului bulgar, din Karavelov, | este a aştepta cam vreo opt sau nouă | luni, până când guvernul va fi cheltuit | milioanele existante.

„Prădându-se atâta bani pentru | alegeri, comisarii, pentru operația tru- | pulor spre organizația alegerilor libere | și, cumulo, se mai rămână se- | vor sfărși în curând; va fi de trebuin- | tă, a se impune nouă dărăi, și aceasta | va fi ca încă de bătăie.“

„Poporul român creșteor găndescă | că dările sunt stânse pe septe ani; înse- | guerul va avea nevoie de a le în- | cassa, ba încă a le și mări.“

„Eu cunosc Bulgaria; de aceea | prevedă ceea ce guvernul nu a considerat. Partidul meu va aștepta cu pa- | ciență. Eu vom rămâne în România, | pe căi diplomati cu influență îam | asigurat în privința temerii despre o | agitație a partidului nostru.“

DIN DAREA DE SAMĂ A MINISTRU- | LIU TREFORT.

Ministrul de culte și instrucțiune | publică al Ungariei Trefort a jinut | la 14 iun. în Zala Egér-sug în cer- | cu seu de alegeri un discurs, din | care extragem următoarele pasaje:

Ministrul constată la început, că

fie membru în cabinet împărtășește

pe-după programă guvernului.

când dascălu cel nou se mută în | scola.

Acum era acuma.

Nu avea Simeon Crăsnicul destule | gânduri și necazuri, ci i-a mai ve- | nit pe cap și fata cu ginerile.

Dar nu a ședut dascălu la Si- | neon, ca a facut de rând popa Neța | Dumnejudeșel săl' ieră, că era om | tare bun și milos, deși cărtișii vră- | mașii înotările lui, — și se duc deasupra | el intr'un sat cam sărăc.

Cu jale să a despărțit Măriuca de | al lor și de satul ei și s'a dus de că- | de o și i-jumătate până la loc.

Si bătrânu Simeon în loc să | săbăi sprință a remas singur.

Doamne ce păcat mar, e, când | nu asculta copiii de părinți!

Cu necazuri de acestea s'a luptat | Simeon Crăsnicul în lume.

Acum nu-i tocmai greu, că i-au | crescut bății și nisice bățeni busi- | culători cu na altii hărgiești.

Dar acuma e ră de altă.

Este un titor rău, care umbla | cu Simeon ca cun săngă și la tot cea-

FOITA.

Simeon Crăsnicul. *)

(Incluziv)

și dintruna într-alta, a fost apă- | de bine, că dascălu și pețe pe Mă- | riuca.

Truditușa Simeon Crăsnicul, săi | bage fetu mințile în cap, dar ori vor- | băia la un pătre, ori Măriuca.

— Nu! vedu că e de de- | prăpă- | dit, dice Simeon, că totuști dinu- | nimă beat și nici capul nu'dose de | scola. Din plăce ceață el dela- | se, sănău și postă face un rol de | Doamne și umbă sădrătos, de abia | să ţin peticele pe el; și mai mare | rușineas pe sat. — Să apoi ce vrel, | adă, măne o și se întrăfusase de aici, | după cum am anđii vorbind pe pă- | rantele Neță; stunci și venit pe ca- | pul men. — Ei fată! mult îi mai tre- | bue până la cuminte.

* Operat cu titlul în societatea academică | „România Jună“ din Viena.

Măriuca nu, că ei i place. | Crăsnică încă nu se împotriva | tare; ba mai pe urmă s'a pas ea cu | gura pe Simeon, că e dacă și e ne- | greț și ori cum e om învețat.

— Spălate să'mi fie mâna, a dîs | Simeon.

Si s'a facut ospitul. Si ce mai | ospit!

Mi adine aminte, că erau popii | și toti frunțașii satului acolo; mărcare | și bentură ca la o măști domnească | și veselie ca la oșpet de împărat. Ce | mai era atunci în casa lui Simeon | nu a mai pără și lumea asta, bea dără- | lu pomană lui.

La început mergea treaba bine | cu dascălu, că începus se a lăsa de | nărvările reie și să făst facut om | cinstință. Nu'l mai vedea beat și sădră- | tos de tei pără seod: nu mai mergea | în birt pentru lumea asta, ci stătea | de scola cu nădejde.

In Simeon Crăsnicul ridea inima | de bucuri și dicea: Doamne ajină, | că în fine mă nădejde de bine.

Dar vorba aceea: lupul își lasă | păruri de nărvărul nu.

Abia a trecut seceră și dască- | lul meu era să dă după ploșca, și | precum nu avea scola nu venia cu | dilele acasă și apoi când venia era ti- | nere și sădrătos perché a amuat că- | ni după el.

Când îl vedea Măriuca săi isbu- | năia în plăște și plășea ca un col- | pil; și alergă la părțini, săi ajute, dar | cum putea, săi ajute.

Crăsnică se găndea, să meargă | la popa Simeon cătină numai | din cap și dicea:

— Așa-l când ascultă găina de | pui.

Si din și în di eră mai reu; las, | că dascălu nu se trecea cu dilele, | las, că avea datorii căi ajungea cu | pu în luc, dar nici nu glandă la scola.

N'a treacut multă vreme până s'a | implinit din părținul Noță.

Intr-o dimineață săi a poment Ma- | riuca cu poruncă săi sădăs cu scola, | că este dacă nou în sat. — Si deo- | meneș, și-a dus la bătrâni frumuse- | telor ce aduse bătrâbului. Ulițnicul | de dascălu toemai abia atunci a venit,

când dascălu cel nou se mută în | scola.

Acum era acuma.

Nu avea Simeon Crăsnicul destule | gânduri și necazuri, ci i-a mai ve- | nit pe cap și fata cu ginerile.

Dar nu a ședut dascălu la Si- | neon, ca a facut de rând popa Neța | Dumnejudeșel săl' ieră, că era om | tare bun și milos, deși cărtișii vră- | mașii înotările lui, — și se duc deasupra | el intr'un sat cam sărăc.

Cu jale să a despărțit Măriuca de | al lor și de satul ei și s'a dus de că- | de o și i-jumătate până la loc.

Si bătrânu Simeon în loc să | săbăi sprință a remas singur.

Doamne ce păcat mar, e, când | nu asculta copiii de părinți!

Cu necazuri de acestea s'a luptat | Simeon Crăsnicul în lume.

Acum nu-i tocmai greu, că i-au | crescut bății și nisice bățeni busi- | culători cu na altii hărgiești.

Dar acuma e ră de altă.

Este un titor rău, care umbla | cu Simeon ca cun săngă și la tot cea-

D-văstra, continuă ministrul, veți crede, că e un lucru paradox, când dic, că e un lucru de dorit, ca pentru ministrul de culte și instrucție să se facă legi căt mai puține și mai scurte. Ministrul de culte și instrucție trebuie înșuși să creeze, organizze și administreze. Cea mai însemnată lege pentru dospelul și logica bugetară, datăi numai bani ca să lărgească și desvolte instituțile existente și se înființeze altele noi — el nu va sustrage dela controlă și va scrie și procure și puterile de lipsă. Înstructiunea publică nu e o procedură procesuală, în care toate trebuie fixate, instrucțiunile trebuie să se iase în timp pentru desvoltare și sprijin pentru viață, o lege nu se poate modifica în fiecare an, chiar și dacă s-ar constata după o jumătate de an, că cutare paragraf sau cutare detaliu nu mai corespunde.

Dintre cele cinci legi despre instrucție și ministerul atinge legile despre instrucție în limba maghiară.

Crearea acestei legi, dice ministrul, a întâmpinat o sumă de pieci.

Unii au vedut întrănsă o aspirație, o tiranie, din partea naționaliștilor iau proiectul consecvențe funeste. Dar procoilei cari nu s-au umplinuit. Invățătorii cari nu au cunoscut încă limbă maghiară și copiii cari umbilă la școală încă o învăță și vor învăță din an în an în măsură mai mare și părintii lor se vor bucura că copiii privesc și vorbesc ungurești. În

școalele poporale trebuie să se învețe limba maghiară cum se învăță cea germană în gimnaziu și în scoalele reale cu toate că până acum nu s-a inventat cu succes multimediu. Pentru a obține rezultate mai mari în viitor, voi recurge la mijloace și mai energetice. Cine me cunoaște căduți decât din viața mea mai înainte să că nu sun să vorbesc și după fîrșea mea nici nu pot să fiu; eu nu vreau să despojui pe Sasii din Transilvania de cultura lor germană și larma ce o provoacă acesti domini în diaristică germană, e fără temeu.

Eu nu vioiesc să maghiarizez pe nemeneam cu să, dar vă spun apriat — ar fi o slabiciune, a nu-o spune — că

statul în Ungaria nu poate fi decât maghiar; aspirațiunile spre un stat pilotigt sunt o absurditate și cu aceste trebue să se facă proces

scurt.

După ce atinge mai multe obiecte de mai puțin interes ministerul ne dă o deslușire cu privire la legile despre școalele de mijloc.

Proiectul de lege despre școalele de mijloc se va subtenze de nou deținătorul și trebuie să se iei pună capăt co-

medieci se joacă cu acest proiect de

creștere bine luminiile, că de ce umbilă în biserică strâmb și tupește ca un urs. El n'are grija, că Simeon e numai cu un ochiu, că a slabit și bătrâni lungă sfîntul altar.

Adevărat vorbă areces: „omul bătrân numai de moarte și bun.”

Paremi că într-o i-a pune titulitorul cheia pe masă și desmerdeșe în biserică, că largă e. Devenind l'am audiat dicând: ori eu ori el! și Simeon nu pre vorbesce în vînt ca alii cameni. Sî niște nu e mai nimic de crănicie; crănicul e mai rău acum decât un slugă. Sî apoi, alta: acuma s'au ridicat o sămă de feciori și acuș, acuș, bagă vină omului bătrân.

Dar fie, că cine scie că Simeon Crănicul și mai nainte și scie cum a slugit el biserica domului din satul meu atât an de diez nu poate dă reu de el nici căt și negru sub unghe...

Doamne! eu mă gândesc de multe ori la vremile cele vechi și mă gândeșc, că nu scu așa e sau mi se

parcă să atunci erau altfel de oameni. Bună oară cum a fost și Simeon Crănicul, de unde ai mai afă acuma cu o credință și cu dragoste cătră biserică și om cu bunătate ca acela.

Adeoseori îmi dices: dacă mergi în teatră strâns nu te da tare după strâni, că strâniști ori cum, da tu și ea și teu. Adăl'tă aminte pe unde vel umbila de satul teu și de mine. Sî te-voiu rugă de una. Dacă vel îșpravă scolio, ce ai să le învețe și dacă ajunge domn mare, să-mi mantuiești pe Mitra dela cătanie; că m'ar durează inimă, să mi'l ducă la profont și la punină.

Sî la drept vorbind; când sănt în tară strânsă, cănd nu văd bătrâni cu chice pe spate și mueri cu oreag, și văd oameni, care nu mă înțeleag, și ame aduc aminte de Simeon Crănicul și moi rămă ceva prin inimă. Abia apuc, să văd satul meu și să văd pe badea Simeon.

Si de căteori mă vede după o vreme înălțată își face cruce și mulțumesc lui Dumnejeu, că i-a aju-

te compensat desavantajul produs prin naințarea frânturilor de Vest ale Germaniei; căc singur Parisul acoperă central vestul și sudul Franției. De aceea nici nu mai pare posibilă afir-

mă și mijloace pentru a delătră relații existente, — sau că dista valoare a trupelor germane de impresu-

re, și astfel comandanțul, care s'ară în Paris ar dispune de o supra-

fată de aproape 220 mîle pătrate germane. Pentru comandanțul din Paris va fi foarte lese de a face eșiri mari și de a le organiza repede, pe cînd împresurătorii nu vor pute să opună o rezistență decât la niște întinderi mari, ceea ce poate ocasiona înfrângere parțială; căc nici o dată Parisul împresură nu va mai dispune, ca în ultimul resbel, numai de un singur corp de armătă. De aceea este o mare îndoială, că capitala franceză ar mai pută să blocată într'un mod eficace.

Dacă și dacă de o parte este grea sarcina de-a incongrünța Parisul, nu este multă pătră de aprobare, că de altă parte această înțârzie colosală, esențială în sensul cel mai larg, pretinde spre apăratări ei un geniu militar, și spre aceasta nu este de ajuns energia lui Gambetta, care se încercă a organiza victoria Noi, Germanii, ne indorm că

Franțeei vor avea asemenea geniu și poate că ei s'ar grabi dacă ar vedea în noile întârișă din jurul Parisului o garanță contra înfrângerilor lor. Spre a părăsi însă în iniția Franției nu este trebujă numai de o înfrângere definitivă a armelor franceze, ci trebuie distrusă și bariera tare, care se întinde în forma unor ințârișă gigantice de-a lungul fruntărilor de nord și de est, adică prin singurul loc, pe unde să se pută efectua un atac din partea Germaniei. Caci nu numai în jurul Parisului vede ochii observator al militarului german înțindându-se cercul de apărare; pe lungă nouă legătură întârzie de la Epinal și Belfort, dela Langres și Besançon, lungă linie della La Fère și poziținea de la Reims, în lungă fortărețe de la Verdun și Toul, mai sus înca plateau întărit dela Haie, lucrările permanente dela Nancy, care apără Mosela, lagărul întărit dela Dijon și apoi mai spre sud acola de Lyon.

Acasă îngrijește a Germanilor de întârișările franceze, precum și resumă, ce an dă din articolul publicat de "Norddeutsche Allgemeine Zeitung" ca reșpuns la discursul dini Gambetta, care exprimă speranța, să se revede pe rînd de care au fost despărțiti, ne fac a crede, că relațiunile dintre Germania și Franția nu mai sunt atât de cordiale precum erau până mai delele trecute.

— Pacolo o și și Mitru men, diccea odată suspinând.

Că pe Mitru l-au lăsat cătană mai multe de a fi eu domne mare.

Eu stărușc, să română Simeon Crănicul în slujbă mai departe, că făce cinste bisericii și îmi place, că îl văd prin biserică cu măcarile în mână, că-mi aduc aminte de vremile de demult și că de orei călătorei îmi pare bine.

Viena, în Ianuarie 1881.

Correspondențe particulare

ale „Telegrafului Român.”

Budapest, 15/8 1881. Die Redac-

tor! In 12 i. c. s'a deschis conferință

regiulară a învățătorilor de pe ter-

itoriul coroanei St. Stefan convoca-

prin cerculariu Dîn ministru de cul-

ture 30 lunie Nr. 12,196.

Inainte de deschidere, comisia pregătitore, consătiștoare din 12 învățători convocați anumite de ministrul presidial inspectorului școlar Békey din Budapest, a preparat obiceiuri, care an să se pretertă și a verifi-

că reprezentanții alei de difiri-

te reunii, fără de a observa co-

nisiunea cea mai mică scrupuloz-

tate — reprezentanții au fost toti

verificați până la cel 5 Români din

Transilvania, care și-au prezentat credenționale în limba română. Acestea

după cum anume au fost necesități a și

traducere credenționale în limba sta-

rii, și mai scăz Djeu prin cino — nu-

mai că se verifică. În urmă după

multe verificări color verificări ca

7 Români, și, adică: 4 gr. or. și 3 gr. cat-

ședinte ordinare sau deschi.

In sedință prină de constituire, la care au asistat: secretarul ministrului Góncz și primarul orașului Rath Károly, guvernul era să o pătească la alegerile biroulor, cu toate că acolo se adună 14 inspectori școlari și 24 profesori dela preparandele de stat, care erau chemați anumite ca să se efectueze prezențe asupra învățătorilor, con-

suniile au fost majoritate numai cu 10 voturi.

Fiind biroul constituit, sedința prima s'a încheiat sub presidium inspectorului școlar Békéy.

Nu mai puțin interesantă a fost

sedința II-a din 13 August. În se-

dinția aceasta s'a instituit 7 comisiuni

Fi-căre comisiunea constă din 30

membri, din care 10—15 se denumeș-

de către presidium, iar cealălă se in-

vinde de bunăvoie.

Po Români nici una din comisiuni nu i-a interesa tocmai aşa de

deosebită, ca întrarea în comisiunea a II-a

sa numita „didactică și metodă”, unde înțele obicei propus de

ministrul de a fi ordine „modul în-

vătare limbii maghiare în școale

maghiare”. Înzadură și Corchez spre

a fi aduși cu vot decisiv în acea comisiune,

căc n'au putut capătă de fan-

țici, care și imbulză se șo admisi

spre a ne crea dispoziții și regule,

fără de a avea unul din ei ca mai

punină cunoștință de limbile nemă-

giare din patrie. Ce vor face comis-

suniile, ce raporte vor prezenta, ce

concluzie vor aduce, despre toate ace-

ste vom înțe de detințori a Ve

face un raport special. Până atunci

decocdămată aceste. Sedințe se în-

tin în sala dieci.

Co prievase partea socială Ma-

ghiarilor din Posta și difirtele reunii

se intreac în impărtășirea de favoruri și

beneficii cu prețuri schădute pentru de

a vedea învățători căt se poate de

multe lucruri frumoase, de care toate

și România se bucură.

X-Y.

Varietăți.

*(Piu nasceri Majestati Sale) și

te Sale) a Imperatului și Regelui

noastră s'a serbat în biserică noastră

în ceteate. Serviciul dumnejudecă s'a

adversit de către Excelența Se

metropolitul și arhiepiscopul nostru cu

asistență numeroasă.

La 2 ore a fost prând festiv la

Excelența Sa metropolit, la care au

luat parte șefii tuturor autorităților bi-

sericești, militare și civile. Sub du-

rata prăințului musica militară a regimentului de infanterie Meklenburg-Strelitz Nr. 31, a executat mai multe pieșe, între care și românești. Toate au fost menținute la Esența Sa la porturi în limba română.

Asmenea tot Esența Sa metropolită; asmenea tot Esența Sa preștei Maiestatea Sa Imperialească și regina în limba maghiară; și pentru Altelelor Principale și precesarea de coroană în limba română. Cu ocazia unei firerări acestor toate s-au dat salvele evanente de către artilleria postăză din oraș și misura militară intona unul popular.

(Nero e olog) Parashiva Mețiu, soțul fostului învățător și director al școlii din Reghin Ioan Moțiu, a reprezentat în 3 August v. lăsând după sine în jale pe soțul său cu seput copii mici. Fieră terina usoră!

(F.O.C.) În noaptea de Joi spre Vineri la 1/4 ora s-a izbucnit în piață femeului un foc, care nutrit de vînt a mistuit mai multe suri și coperelele din două case. Edificile și proviziunile de grâne și de nutreț au fost proprietatea a doar măcelari. Pompierii voluntari au fost ocupati cu stingerea totală a focului, până dimineață.

(Furt) Dintre un mier săbian în ură, riușii Sibiu s-au furat în noaptea de Mercuri spre Joi patru porci albi nelngărași.

(Foc) Nu de mult au erupt focuri în Bod, Brașov și Prejmer, desprăi car am făcut și noi amintirea la timpul său. Abia trecută această și eată sărăni suntem silii a mă publica un cas de sprindere, care s-a repetat sărăni în Brăov. În 17 August n. adică dimineața la 6 ore apărându-se o moară a unui Hessheimer în timp scurt a ars pără la pământ din prernă cu case cu tot. Paguba se urcă la 20,000 fl. v. a. În Sighișoara au ars în 16 August 3 suri, în Moșna îngălădită tot în două ore și surimi dimpreună cu șopările de lungă ele. Asmenea s-au apris mai multe case ale unor locuitori români din Hozman. Pagubele pentru bărbi oameni sub impregnările fatale de arde și sunt foarte mari.

(Conturările de linigă în Ungaria) În Sicovița, pretura Orșova, cultivătorii de tutu sau opus organelor financiare. Ajungând treaba pâna la încărcături multe diștri operești fură închiși. Au soliat la fata locuinții 120 de hovedi cu 5 ofiiceri. Tot în această perioadă a făcut o invazie o bandă bine organizată de tălahăi sărbesci, care au jafuit și chisnău pe locuitorii din satul Moldova și Weitzenried, dintre care mulți sănătăveni de moarte, cu deosebirea noastră comună și pretorul. Spre asemenia liniștei a solist pe aici și un escadron de husari.

(Maghiarișarea) preotilor croați din Murakóz, spația numita din comitatul Zala, se forțează acumuna din partea reuninilor de maghiarișare ajutorat în această privință de contele George Festetics. Aceasta adeacă este patronul comunei bisericice din Murakóz și devremene preotii croați de acolo crescătătind în Agram nu scădungurești sau nimic său foarte puțină a hotărât, că pe viitor să funcționeze acolo nomai preotii de aceia, care sănătăveni perfect limba maghiară. Va săcă Maghiarișarea chiar și în biserici.

(Fabrica de spă și rafinării) din Timișoara a arac număr de curând și pagubă se urcă la suma considerabilă de 575,000 fl. v. a.

(Jidani din România) Cetățim în "Romândul"; "Afam că în comuna Sula, județul Botoșani, un număr de Orei au inconjurat localul suprăprefectură, au apart usile și ferestrele și, însăzând pe funcționarii care se adau acolo, au eliberat pe tinerii Orei destinați a fi luati în armata.

D-l prefect de district a vizitat comună menționată la 20 tot a curen-

tei, după ce mai întâi a fost înaintat de subprefectul plăsiei respective, și a promis locuitorilor multe ajutoare. Dl. prefect, aducând această nerecunoscută împotriva la cunoștința guvernului central, a cerut a se da locuitorilor un alt loc pentru case, pe o proprietate a Statului, în apropiere, ce se numește Valea Teiului precum și lemnul trebuie să fie tot din pădurea Statului.

Causă acestei ruperi de pământ după cum s-a văzut a provenit din ploile, care au străbătut adânc în pământ, căci după cum se vedea deasupra este un mic strat de pământ care în grosime ca de jumătate, mai jos merge un strat de pământ adânc și "eleios", acest pământ cănd este ud bine, este nepus de luciu și de lumeos. Mare compătimie te cuprinde vîlăjănd 150—200 flinte omenești, care cu mici, sejdind prin colibe prin dosul gardului dela tarâna și pe sub corturi e ca nomadă, căci anăscăpă fie care mai nimic: tot ce se arătă haine, pâne, etc. le-an acoperit pământul; deși scot cete ceva în urma săpăturilor ce fac cu mare greutate, apoi nici nu e mai de nimic, căci este amestecat cu pământ.

Mai multe persoane din oraș (Iasi) au lansat inițiativa și au adunat de orașeni o mici sumă de bani, cu care au campestrat și s-a decudonu se la menționata comună, au împărțit-o el însuși locuitorilor lipșii de hrana dinăuntru împreună cu copii lor.

Nimeni din oameni n'a fost periclitat, căci și afundarea pământului s'a făcut inec.

Liberular.

(Accident pe calea ferată) În ziua de 3 August v. orele 8 și 20 minute de dimineață, trenul arălat pe linia Iași-Păcănești, trei vagioane de marfa aust fără sfărâmare, patră idem restăruite și trei deraleitate: nici un pasager n'a suferit nimic. S'a trimes imediat trenul de ajutor din Păcănești, care a dus pasagerii în Păcănești. Causă deralerii este inundarea liniei devenită nesigură prin plai subtili și rostogări care, după accident au marit până la ora dură miezul noptii.

(Principalele Bismarck) dimpreună cu familia sa a sosit de la Berlin în 13 August n.

(Recoleta în America) în anul acesta este cu 106 milioane busăt mai mult ca în anul trecut.

(Datoria flotantă a statului nostru) după constatărea comisiunii de controlă, sfărătul lui Iahie a tot de 411,999,190 fl. v. a.

(Datoria statului a Turciei) în sfârșit lunii lui Iulie a fost de 2,463,090,000 fl. v. a.

(Ceva unic) În 16 l. c. n. s'a născut în otelul "La corona găurească" în Brăov o mătă cu 8 picioare, două trupuri, un cap și un ochiu (de mărimea unui copil). Amăial miraculos se păstrează în spirit.

(Patinaj în August) Din Francfurt se scrie cu datul 7 Aug. n. despre următoare petrecere pe ghiață artificială. Adă la 6 ore seara s'a deschis drumul de ghiață artificială la expoziția de patente în Skating-Rink. Precănd afara era în umbra și căldură de 28 grade, în Skating-Rink temperatura era de 14 grade. Ghiață era lucioasă ca oglindă ceasocă se dovedi și prin impregnare, că oaspetii patinajului la început fără de voie cădeau morți unul peste altul. Înă se scură se dovedi și petrecere foarte animată fugind pe ghiață o mulțime de bătrâni și femei, ba mai pe urmă intrând în activitate și sănătă. Desul atâtă, că experimental de a produce pentru expoziția numărată și ghiață a reedat, ca cel puțin din dovezindu-se totodată, că cel puțin pentru expoziții se poate crea ghiață chiar și în mijlocul verii.

(O bandă de hoți) În Babăsăria, în guvernementele Herron și

Podolia, serie "Resboiul", s'a deschis o bandă de 80 tâlhari, foarte bine organizată. Reședința specială a bandei este în Odessa, unde tâlharii au o casă mare locuit numai de profesioniști și atașați bandei lor. Banda aceasta se află în mare parte compusă din Jidani; capul ei este Beluș, Jidani din Chișinău. Acești bandi a comis oromuri îngrozitoare și a fost trimis în minile statului din Siberia. Toti tâlharii din bandă sunt foarte bine înarmăți, și se află respinsă în Chișinău, Gêmerica, Odessa, Berdicio, Tiraspol și alte orașe. Faptele lor sunt atroce, și costă în făruri torturi, ucideri și incendiuri. Acești tâlharii când vinește o comită vre o crima se adună de se sfătuiesc, și îau rezoluții nestrămutate, însărcinăze pe opt din trei, cel mai înăsprești cu efecte fătuiloși. El sună teroarea locuitorilor și mai în dilele trecute au umplut Orhei și Brăila de jale. Polizia rusească n'a putut să pună mâna pe nici unul din tâlhari.

(O luptă cu Tigani ungurești) Acuma doară săptămâni, veni în orașul Corte din insula Corsica o cetea de Tigani ungurești cu ieriș și copii, întăriți și curtoile în suburbia Peneste. Seara sună fului comerçant din oraș, treceând pe lângă tabăra acestor osașe din depărtă Panonică dărui un obraz temenii brun prea drăguș, care la rînește ochii. El vor să pătrundă în tabără, ca să spue oare-car complimente fetii, dar se voju primi cu impungări și fugi. În urmă astăzi, locuitorii lipsiți de hrana dinăuntru împreună cu copii lor.

Nimeni din oameni n'a fost periclitat, căci și afundarea pământului s'a făcut inec.

Liberular.

(Accident pe calea ferată) În ziua de 3 August v. orele 8 și 20 minute de dimineață, trenul arălat pe linia Iași-Păcănești, trei vagioane de marfa aust fără sfărâmare, patră idem restăruite și trei deraleitate: nici un pasager n'a suferit nimic. S'a trimes imediat trenul de ajutor din Păcănești, care a dus pasagerii în Păcănești. Causă deralerii este inundarea liniei devenită nesigură prin plai subtili și rostogări care, după accident au marit până la ora dură miezul noptii.

(Principalele Bismarck) dimpreună cu familia sa a sosit de la Berlin în 13 August n.

(Recoleta în America) în anul acesta este cu 106 milioane busăt mai mult ca în anul trecut.

(Datoria flotantă a statului nostru) după constatărea comisiunii de controlă, sfărătul lui Iahie a tot de 411,999,190 fl. v. a.

(Datoria statului a Turciei) în sfârșit lunii lui Iulie a fost de 2,463,090,000 fl. v. a.

(Ceva unic) În 16 l. c. n. s'a născut în otelul "La corona găurească" în Brăov o mătă cu 8 picioare, două trupuri, un cap și un ochiu (de mărimea unui copil). Amăial miraculos se păstrează în spirit.

(Patinaj în August) Din Francfurt se scrie cu datul 7 Aug. n. despre următoare petrecere pe ghiață artificială. Adă la 6 ore seara s'a deschis drumul de ghiață artificială la expoziția de patente în Skating-Rink. Precănd afara era în umbra și căldură de 28 grade, în Skating-Rink temperatura era de 14 grade. Ghiață era lucioasă ca oglindă ceasocă se dovedi și prin impregnare, că oaspetii patinajului la început fără de voie cădeau morți unul peste altul. Înă se scură se dovedi și petrecere foarte animată fugind pe ghiață o mulțime de bătrâni și femei, ba mai pe urmă intrând în activitate și sănătă. Desul atâtă, că experimental de a produce pentru expoziția numărată și ghiață a reedat, ca cel puțin din dovezindu-se totodată, că cel puțin pentru expoziții se poate crea ghiață chiar și în mijlocul verii.

(O bandă de hoți) În Babăsăria, în guvernementele Herron și

Podolia, serie "Resboiul", s'a deschis o bandă de 80 tâlhari, foarte bine organizată. Reședința specială a bandei este în Odessa, unde tâlharii au o casă mare locuit numai de profesioniști și atașați bandei lor. Banda aceasta se află în mare parte compusă din Jidani; capul ei este Beluș, Jidani din Chișinău. Acești bandi a comis oromuri îngrozitoare și a fost trimis în minile statului din Siberia. Toti tâlharii din bandă sunt foarte bine înarmăți, și se află respinsă în Chișinău, Gêmerica, Odessa, Berdicio, Tiraspol și alte orașe. Faptele lor sunt atroce, și costă în făruri torturi, ucideri și incendiuri. Acești tâlharii când vinește o comită vre o crima se adună de se sfătuiesc, și îau rezoluții nestrămutate, însărcinăze pe opt din trei, cel mai înăsprești cu efecte fătuiloși. El sună teroarea locuitorilor și mai în dilele trecute au umplut Orhei și Brăila de jale. Polizia rusească n'a putut să pună mâna pe nici unul din tâlhari.

(O luptă cu Tigani ungurești) Acuma doară săptămâni, veni în orașul Corte din insula Corsica o cetea de Tigani ungurești cu ieriș și copii, întăriți și curtoile în suburbia Peneste. Seara sună fului comerçant din oraș, treceând pe lângă tabăra acestor osașe din depărtă Panonică dărui un obraz temenii brun prea drăguș, care la rînește ochii. El vor să pătrundă în tabără, ca să spue oare-car complimente fetii, dar se voju primi cu impungări și fugi. În urmă astăzi, locuitorii lipsiți de hrana dinăuntru împreună cu copii lor.

(O luptă cu Tigani ungurești) Acuma doară săptămâni, veni în orașul Corte din insula Corsica o cetea de Tigani ungurești cu ieriș și copii, întăriți și curtoile în suburbia Peneste. Seara sună fului comerçant din oraș, treceând pe lângă tabăra acestor osașe din depărtă Panonică dărui un obraz temenii brun prea drăguș, care la rînește ochii. El vor să pătrundă în tabără, ca să spue oare-car complimente fetii, dar se voju primi cu impungări și fugi. În urmă astăzi, locuitorii lipsiți de hrana dinăuntru împreună cu copii lor.

PARTEA SCIENTIFICĂ și LITERARĂ.

Dialectele limbii române.

(3 Urmare)

b) Articolul.

La Macedo-Români articulul este ca și la noi: *lu, lu*, a în singular, *ce, ce* și *cei*; *sună* și *noti* de călătorie, de Dr. A. P. Alexi — *Concert* și bal român în Bal-za-nă, Teatrul și bal român în Logos — *Precesori* și *var* din Vîlăuza și *mel* și *concert* în Mehedinți. Adunarea desărmănată Asociației noastre a Lăncăzii Cene și non — *Logograf*, de Eufrosina Lăziană n. Muntean — *Pasta redacțunei*.

Resboiul*

Familia. Nr. 58 (6/18 August) cuprinde: Nor și senin, poezie de Andreu Barceanu — Sunări și noti de călătorie, de Dr. A. P. Alexi — Concert și bal român în Bal-za-nă, Teatrul și bal român în Logos — Precesori și var din Vîlăuza și mel și concert în Mehedinți. Adunarea desărmănată Asociației noastre a Lăncăzii Cene și non — Logograf, de Eufrosina Lăziană n. Muntean — *Pasta redacțunei*.

La Macedo-Români articulul este ca și la noi: *lu, lu*, a în singular, *ce, ce* și *cei*; *sună* și *noti* de călătorie, de Dr. A. P. Alexi — *Concert* și bal român în Bal-za-nă, Teatrul și bal român în Logos — *Precesori* și *var* din Vîlăuza și *mel* și *concert* în Mehedinți. Adunarea desărmănată Asociației noastre a Lăncăzii Cene și non — *Logograf*, de Eufrosina Lăziană n. Muntean — *Pasta redacțunei*.

c) Declinația.

u din singular și i din plural în genul masculin înainte de articol de multe ori se aud și în limba macedo-română, s. e. omul, oamnă; vecinul, vecină.

e în genul feminin înainte de articol atât în singular că și în plural de multe ori se aud și de tot surt, s. e. a mănele, a măneoră, s. e. a mănei, a măneori.

Adjectivele numerale, afară de unu, se declină cu articol, s. e. N. A. doiil, m. daole, f.

